

תכנית קונרד אדנאואר לשיתוף פעולה יהודי-ערבי

14/03/21

סקר מעמיק בציבור הערבי לקראת הבחירות לכנסת חושף:

שיעור ההצבעה הצפוי – 59.7% • הרשימה המשותפת (חד"ש-בל"ד-תע"ל) תקבל מהמצביעים הערבים 8.3 מנדטים, הרשימה הערבית המאוחדת (רע"מ) – 4 מנדטים, הליכוד – 1.6 מנדטים • המועמד המתאים לתפקיד ראש הממשלה הוא בנימין נתניהו (24.9%) ואחריו אחמד טיבי (14.3%), יאיר לפיד (13.9%) ואימן עודה (11.7%) • מחצית מהציבור הערבי (46%) תומכים בהצטרפות מפלגה ערבית לכל ממשלה שתקום לאחר הבחירות

ד"ר אריק רודניצקי

הממצאים העיקריים

- שיעור ההצבעה של הציבור הערבי בבחירות הקרובות לכנסת ה-24 צפוי להיות 59.7%, נמוך מעט משיעור ההצבעה בבחירות לכנסת ה-23, שנערכו לפני שנה (64.8%).
- המצביעים הערבים צפויים להעניק 8.3 מנדטים לרשימה המשותפת (חד"ש-בל"ד-תע"ל) בראשות אימן עודה, 4 מנדטים לרשימה הערבית המאוחדת (רע"מ) בראשות מנסור עבאס, ו-1.6 מנדטים לליכוד בראשות נתניהו. המפלגות מרצ, יש עתיד, ו"מען – יחד" (בראשות מוחמד דראושה) צפויות לקבל מהמצביעים הערבים כחצי מנדט כל אחת.
- המועמד המתאים לתפקיד ראש הממשלה הוא בנימין נתניהו (24.9% מהנשאלים) ואחריו אחמד טיבי (14.3%), יאיר לפיד (13.9%), ואימן עודה (11.7%). מועמדים אחרים הם מנסור עבאס (4.7%), גדעון סער (4.6%) ובני גנץ (2.4%). בצד זאת, 10% סבורים שאין היום מועמד ראוי לתפקיד ראש הממשלה.
- כמחצית מהנשאלים (46.0%) סבורים שכדי להבטיח הישגים לציבור הערבי, רצוי שמפלגה ערבית תצטרף לכל ממשלה אשר תקום לאחר הבחירות; 18.0% מסייגים את הסכמתם להצטרפות רק לממשלת מרכז-שמאל. 21.3% מהנשאלים מוכנים לכך שמפלגה ערבית תתמוך בממשלה מבחוץ (גוש חוסם) בתמורה להישגים ממשיים לציבור הערבי. רק 13.0% סבורים שאין להסכים בשום תנאי להצטרפותה של מפלגה ערבית לממשלה או לתמיכה בה מבחוץ.
- הסוגייה החשובה ביותר שעל חברי הכנסת הערבים להתמקד בה לאחר הבחירות היא יישום התוכנית הממשלתית למאבק באלימות (58.6% מהנשאלים), וזאת בצל רמת אמון נמוכה (1.9 בסולם מ-1 עד 5) שהממשלה אכן תיישם את התוכנית שעליה הוכרז בחודש שעבר. סוגיות חשובות נוספות הן תיקון חוקים מפלים כגון חוק הלאום וחוק קמיניץ (16.9%), תוכנית חדשה לפיתוח כלכלי ליישובים הערביים (8.8%), ושילוב צעירים חסרי מעש בשוק העבודה ובמוסדות להשכלה גבוהה (7.4%).
- מחצית מהציבור הערבי (48.5%) משוכנעים שהתמודדותן של מפלגות ערביות נוספות בבחירות, בצד הרשימה המשותפת, אינה תורמת כלל לפוליטיקה הערבית. לעומתם, 24.1% משוכנעים שהביזור במפת המפלגות הערביות דווקא תורם לפוליטיקה הערבית.
- רוב גדול (82.5%) מהנשאלים מסכימים שרצוי ששנים ערביות ימלאו תפקיד מרכזי בעשייה הפוליטית.

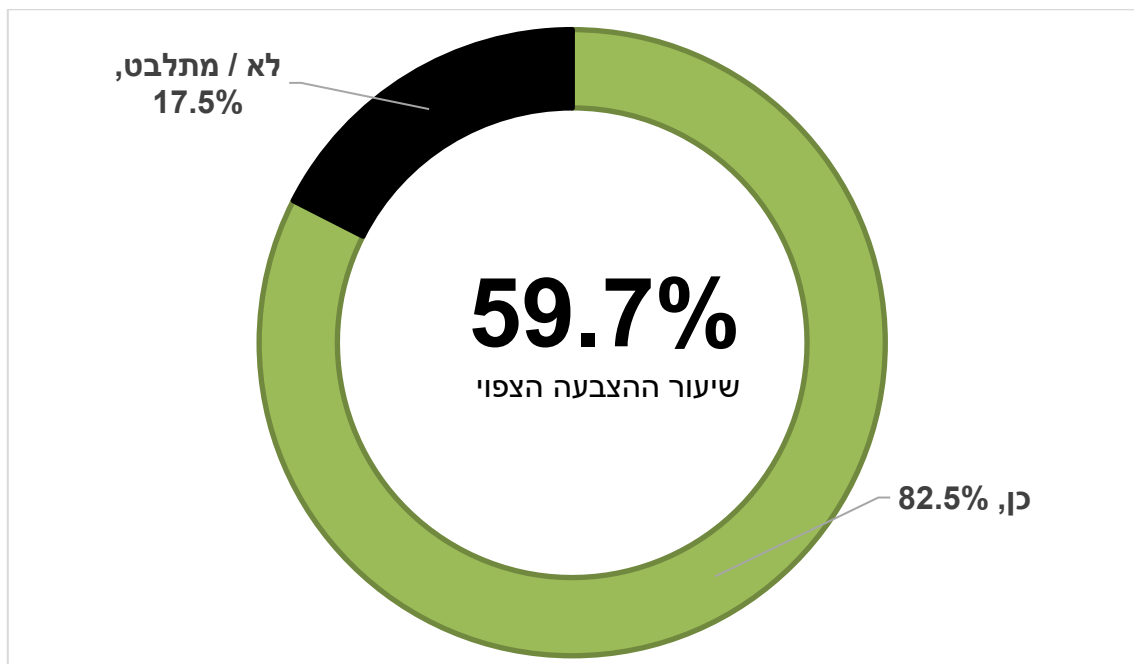
תכנית קונרד אדנאואר לשיתוף פעולה יהודי-ערבי

שיעור ההשתתפות של האזרחים הערבים בבחירות ושיקולי הצבעתם

על פי ממצאי הסקר, 82.5% מהמשיבים החליטו להצביע בבחירות, ולעומתם 17.5% השיבו כי אין בכוונתם להצביע או שהם עדיין מתלבטים אם להצביע.

בשקלול ממצאי הסקר ועל סמך ניסיון העבר, המתבסס בין היתר על דפוסי ההצבעה של הנשאלים בבחירות הקודמות לכנסת, שיעור ההצבעה של הבוחרים הערבים בבחירות לכנסת ה-24 צפוי לעמוד על 59.7%.

האם בכוונתך להצביע בבחירות הקרובות לכנסת?

שיעור ההצבעה הצפוי על פי הסקר נמוך מעט מזה שהיה בבחירות לכנסת ה-23 שנערכו במרץ 2020 (64.8%), ודומה לשיעור ההצבעה בבחירות לכנסת ה-22 שנערכו בספטמבר 2019 (59.2%).

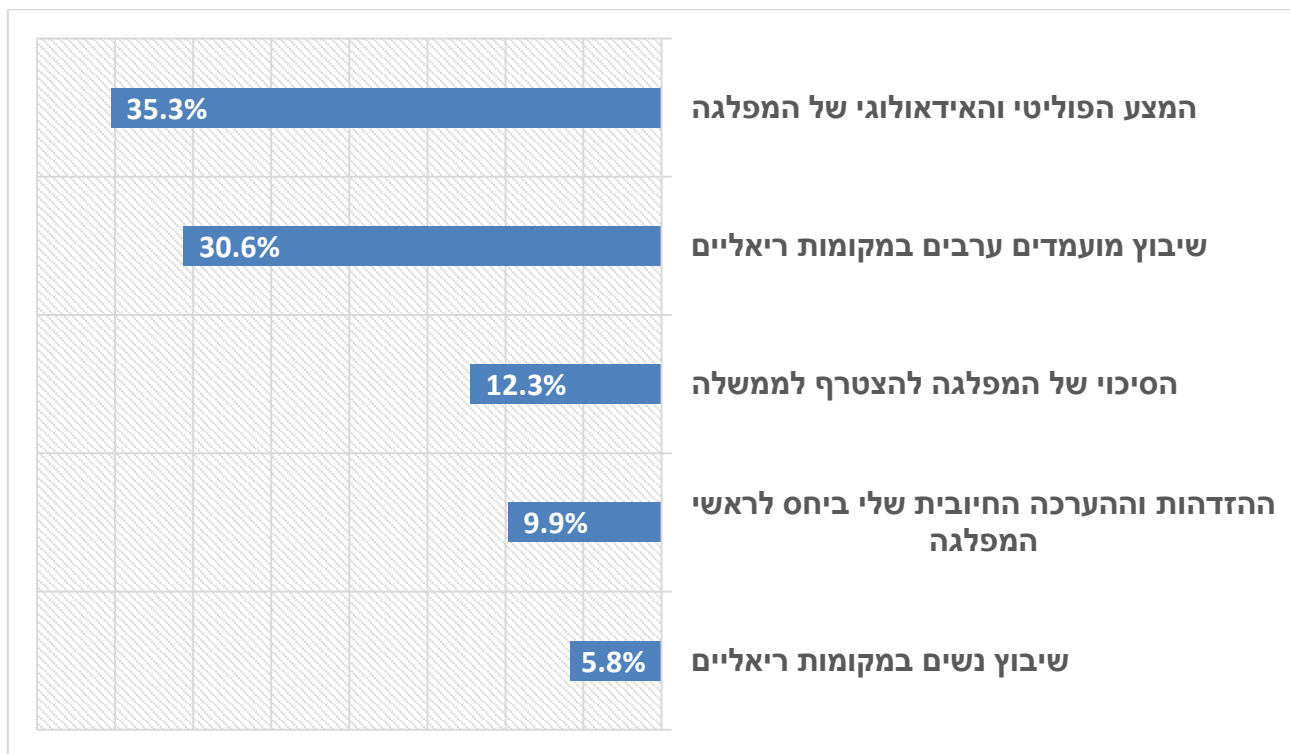
שיעור ההצבעה הצפוי גבוה באופן מובהק מהשיעור שנחזה לפני תחילתה של מערכת הבחירות לכנסת (55.6% [בסקר שנערך בנובמבר שעבר](#), במתודולוגיה זהה). עלייה מובהקת זו מלמדת שכל שקרב יום הבחירות, ניכרת ברחוב הערבי תכונה גוברת והולכת ביחס לכוונות ההשתתפות בבחירות.

תכנית קונרד אדנאואר לשיתוף פעולה יהודי-ערבי

מהם שיקולי ההצבעה של הבוחר הערבי? שיקולים אידאולוגיים ושיקולים פרגמטיים שלובים אלה באלה במערכת הבחירות הקרובה. 35.3% מהנשאלים השיבו כי בבואם להחליט לאיזו מפלגה להצביע, השיקול המכריע עבורם הוא המצע הפוליטי והאידאולוגי של המפלגה. לעומת זאת, חלק לא מבוטל מהנשאלים ציינו כי שיקולים פרגמטיים מנחים אותם: 30.6% מהם השיבו כי השיקול החשוב ביותר הוא שיבוץ מועמדים ערביים במקומות ריאליים ברשימת המפלגה ו-12.3% אמרו כי השיקול החשוב ביותר הוא סיכוייה של המפלגה להצטרף לקואליציה.

שיקולים פופוליסטיים, הנוגעים למידת ההזדהות וההערכה החיובית של הבוחר הערבי ביחס לראשי המפלגה, תופסים בבחירות האלה מעמד משני (9.9%). רק 5.8% מהנשאלים ציינו כי שיבוץ נשים במקומות ריאליים – לאו דווקא ערביות – הוא השיקול החשוב ביותר מבחינתם בבואם להחליט על המפלגה שלה יתנו את קולם.

מהו השיקול החשוב ביותר בבחירת המפלגה שעבורה תצביע?

תכנית קונרד אדנאואר לשיתוף פעולה יהודי-ערבי

הסקר בדק מהם שיקולי ההצבעה על פי כוונות ההשתתפות בבחירות. השיקול העיקרי של הנשאלים שהעידו כי בכוונתם להצביע בבחירות הוא, שההצבעה היא זכות אזרחית בסיסית שלא ניתן לוותר עליה (41.2%). שיקולים אחרים הם התחושה שהשתתפות בבחירות מעניקה תקווה לעתיד טוב יותר (19.8%), הבעת אמון במי שמייצג את הבוחר (16.4%), האמונה כי ההצבעה מאפשרת להשפיע על המצב הפוליטי במדינה (14.6%), וגם החשש שאם מספר האזרחים הערבים שיצביעו יהיה קטן, המפלגות הערביות לא תעבורנה את אחוז החסימה (8.0%).

לעומת זאת, הנשאלים שהשיבו שאינם מתכוונים להצביע או שהם מתלבטים אם להצביע תלו זאת בשתי סיבות עיקריות: המשבר ברשימה המשותפת אשר הוביל לפרישה של רע"מ ממנה (35.8%), והתחושה כי חברי הכנסת הערבים ממילא לא יצליחו לקדם את האינטרסים של הציבור הערבי (34.4%). סיבות אחרות הן התחושה שאין שום מפלגה או מועמד שמייצג את הבוחר הערבי (14.9%), חוסר עניין בבחירות (12.4%) וגם התנגדות עקרונית להשתתפות בבחירות לכנסת (2.5%).

שיקולי ההצבעה על פי כוונות ההשתתפות בבחירות

מה הסיבה העיקרית לכך שאינך מתכוון להצביע בבחירות או מתלבט אם להצביע? (N = 88)		מה הסיבה העיקרית לכך שאתה מתכוון להצביע בבחירות? (N = 415)	
35.8%	בגלל המשבר ברשימה המשותפת והפרישה של רע"מ ממנה	41.2%	ההצבעה היא זכות אזרחית בסיסית ואני לא אוותר עליה
34.4%	ממילא חברי הכנסת הערבים לא יצליחו לקדם את האינטרסים של הציבור הערבי	19.8%	ההצבעה נותנת לי תקווה לעתיד טוב יותר
14.9%	אין שום מפלגה או מועמד שמייצגים אותי	16.4%	ההצבעה היא הבעת אמון במי שמייצג אותי בכנסת
12.4%	הבחירות לא מעניינות אותי	14.6%	ההצבעה מאפשרת לי להשפיע פוליטית על המתרחש במדינה
2.5%	אני מתנגד באופן עקרוני להשתתפות הערבים בבחירות לכנסת	8.0%	אם פחות אזרחים ערבים יצביעו, המפלגות הערביות לא יעברו את אחוז החסימה

תכנית קונרד אדנאואר לשיתוף פעולה יהודי-ערבי

למי יעניקו הבוחרים הערבים את קולם?

לכל הנשאלים הוצגה שאלה פתוחה: לאיזו רשימה או מפלגה בכוונתך להצביע בבחירות הקרובות לכנסת? 42.9% מהנשאלים השיבו כי יצביעו לרשימה המשותפת (חד"ש-בל"ד-תע"ל), 21.0% לרשימה הערבית המאוחדת (רע"מ) ו-8.1% לליכוד.

מפלגות אחרות שזכות אף הן לתמיכה בציבור הערבי הן מרצ (2.7%), יש עתיד (2.6%) והמפלגה הערבית החדשה בראשות מוחמד דראושה, "מען – יחד לעתיד חדש" (2.2%). התמיכה במפלגות יהודיות אחרות – כגון ישראל ביתנו, העבודה, תקווה חדשה, וכחול-לבן – נמוכה מאוד (פחות מ-1% כל אחת).

בשקלול נתוני הסקר ושיעור ההצבעה הצפוי של הציבור הערבי ביום הבחירות, הרשימה המשותפת עשויה לזכות ב-8.3 מנדטים מהציבור הערבי, רע"מ – 4 מנדטים והליכוד – 1.6 מנדטים. שלוש מפלגות – מרצ, יש עתיד ו"מען – יחד" – עשויות לקבל מהבוחרים הערבים כחצי מנדט כל אחת.

תחזית התמיכה של הציבור הערבי במפלגות (במנדטים)

תכנית קונרד אדנאואר לשיתוף פעולה יהודי-ערבי

מי המועמד המתאים לתפקיד ראש הממשלה?

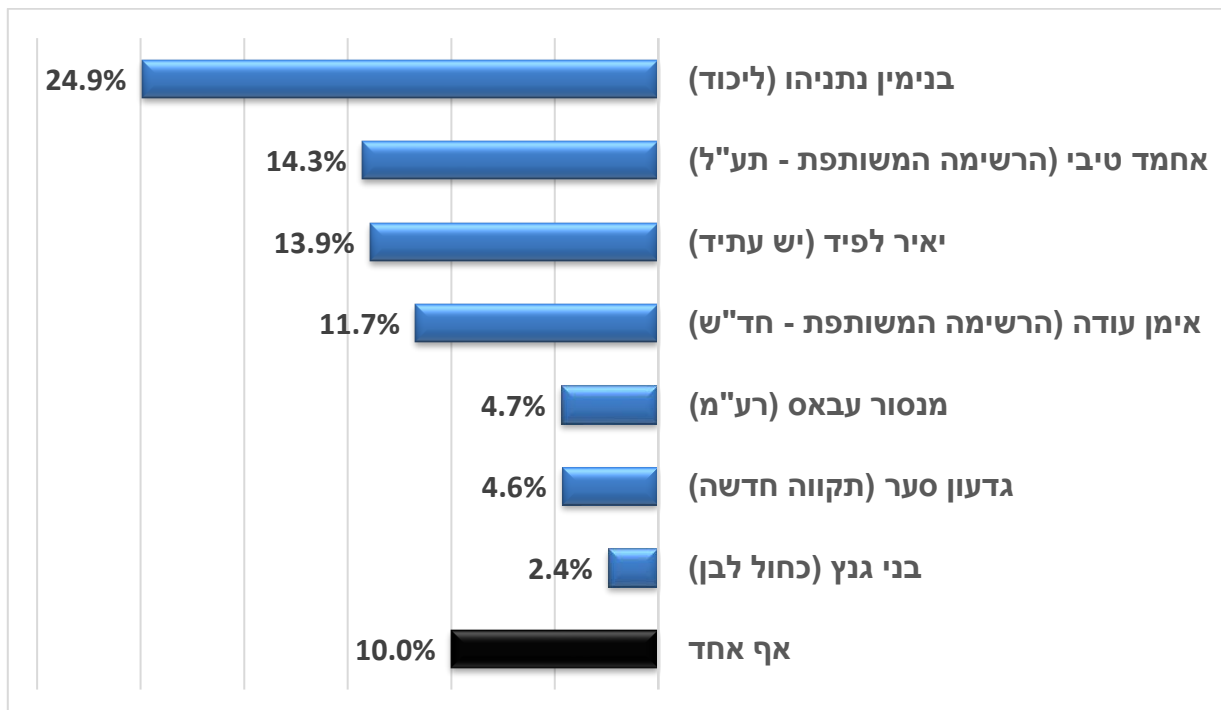
לנשאלים הוצגה שאלה פתוחה נוספת: איזה פוליטיקאי – חבר כנסת מכהן או מועמד לכנסת, ערבי או יהודי – הוא המתאים ביותר בעיניהם לתפקיד ראש הממשלה, ללא קשר לכוונתם להשתתף בבחירות, או לשאלה האם הם מחבבים אותו או לא.

על פי ממצאי הסקר, המועמד המתאים ביותר הוא בנימין נתניהו (24.9% מהנשאלים), ואחריו ח"כ אחמד טיבי, יו"ר מפלגת תע"ל ברשימה המשותפת (14.3%), ח"כ יאיר לפיד, יו"ר מפלגת יש עתיד (13.9%), וח"כ אימן עודה, ראש מפלגת חד"ש ויו"ר הרשימה המשותפת (11.7%).

מועמדים אחרים שזוכים לשיעורי תמיכה נמוכים יחסית הם ח"כ מנסור עבאס, יו"ר הרשימה הערבית המאוחדת (4.7%), ח"כ גדעון סער, יו"ר מפלגת תקווה חדשה (4.6%), וח"כ בני גנץ, יו"ר מפלגת כחול-לבן (2.4%).

בצד זאת, 10% מהנשאלים סבורים כי אין היום חבר כנסת או פוליטיקאי אחר המתאים לתפקיד ראש הממשלה.

מי המועמד המתאים ביותר להיות ראש הממשלה?

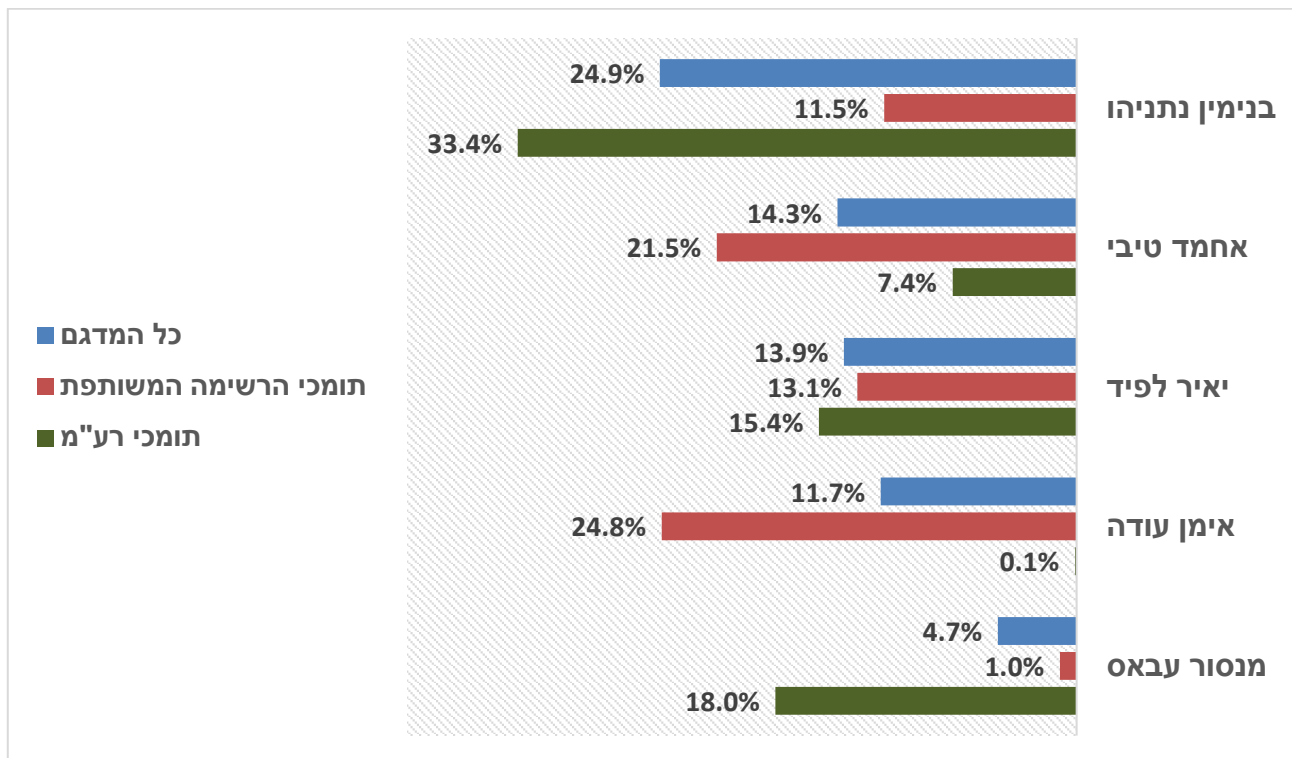

תכנית קונרד אדנאואר לשיתוף פעולה יהודי-ערבי

בנושא זה נצפו הבדלים מובהקים בין הנשאלים המתכוונים להצביע לרשימה המשותפת לבין הנשאלים המתכוונים להצביע לרע"מ.

המועמד המתאים ביותר בעיניהם של תומכי הרשימה המשותפת הוא אימן עודה (24.8%) ובמרחק לא גדול אחריו אחמד טיבי (21.5%). אחריהם, בפער ניכר, צוינו יאיר לפיד (13.1%) ובנימין נתניהו (11.5%). לעומת זאת, תומכי רע"מ דירגו את נתניהו במקום הראשון (33.4%) ואחריו מופיעים ראש הרשימה מנסור עבאס (18.0%), יאיר לפיד (15.4%) ואחמד טיבי (7.4%).

מי המועמד המתאים ביותר ראש הממשלה (לפי כוונות ההצבעה)?

תכנית קונרד אדנאואר לשיתוף פעולה יהודי-ערבי

S

שאלת השותפות הפוליטית עם הממשלה

סקרי דעת קהל שנערכו בשנתיים האחרונות בציבור הערבי מצביעים על רצון גדל והולך לראות מפלגות ערביות בקואליציה הממשלתית. גם בסקר הנוכחי הוצגה שאלה לכל הנשאלים, בלא להתחשב בכוונות ההצבעה שלהם בפועל: האם בנסיבות הקיימות רצוי שמפלגה ערבית תהיה חלק מהקואליציה הממשלתית כדי להבטיח הישגים לציבור הערבי?

כמעט מחצית מהנשאלים (46.0%) הביעו רצון לראות מפלגה ערבית משולבת בכל ממשלה אשר תקום לאחר הבחירות, ו-18.0% מהנשאלים השיבו כי הם שואפים לשותפות פוליטית רק בקואליציית מרכז-שמאל. בסך הכול רוב הנשאלים (64%) מעוניינים לראות מפלגה ערבית משולבת בקואליציה הממשלתית.

מנגד, 21.3% לא תמכו בהצטרפותה של מפלגה ערבית לקואליציה, אך הסכימו שמפלגה ערבית תתמוך בממשלה מבחוץ (גוש חוסם) בתמורה להישגים של ממש לציבור הערבי. רק 13.0% מהנשאלים השיבו שאין להסכים בשום תנאי להצטרפותה של מפלגה ערבית לממשלה או לתמיכה בה מבחוץ.

האם רצוי שמפלגה ערבית תהיה חלק מהקואליציה כדי להבטיח הישגים לציבור הערבי?

46.0%	בכל ממשלה	64.0%	כן
18.0%	רק בממשלת מרכז-שמאל		
21.3%	בנסיבות המתאימות, ובתמורה להישגים ממשיים, אין מניעה שמפלגה ערבית תתמוך בממשלה מבחוץ (גוש חוסם)	34.3%	לא
13.0%	אין להסכים בשום תנאי להצטרפותה של מפלגה ערבית לממשלה או לתמיכה בה מבחוץ		
		1.7%	לא יודע

ממצאי הסקר מלמדים על מגמה חדשה בציבור הערבי: בעבר היה רוב הציבור מסויג בדרך כלל משותפות פוליטית ישירה עם הממשלה. לעומת זאת כיום ניכר רצון גובר והולך לשותפות פוליטית עם כל ממשלה שהיא, ולאו דווקא עם ממשלת מרכז-שמאל או באמצעות תמיכה בממשלה מבחוץ.

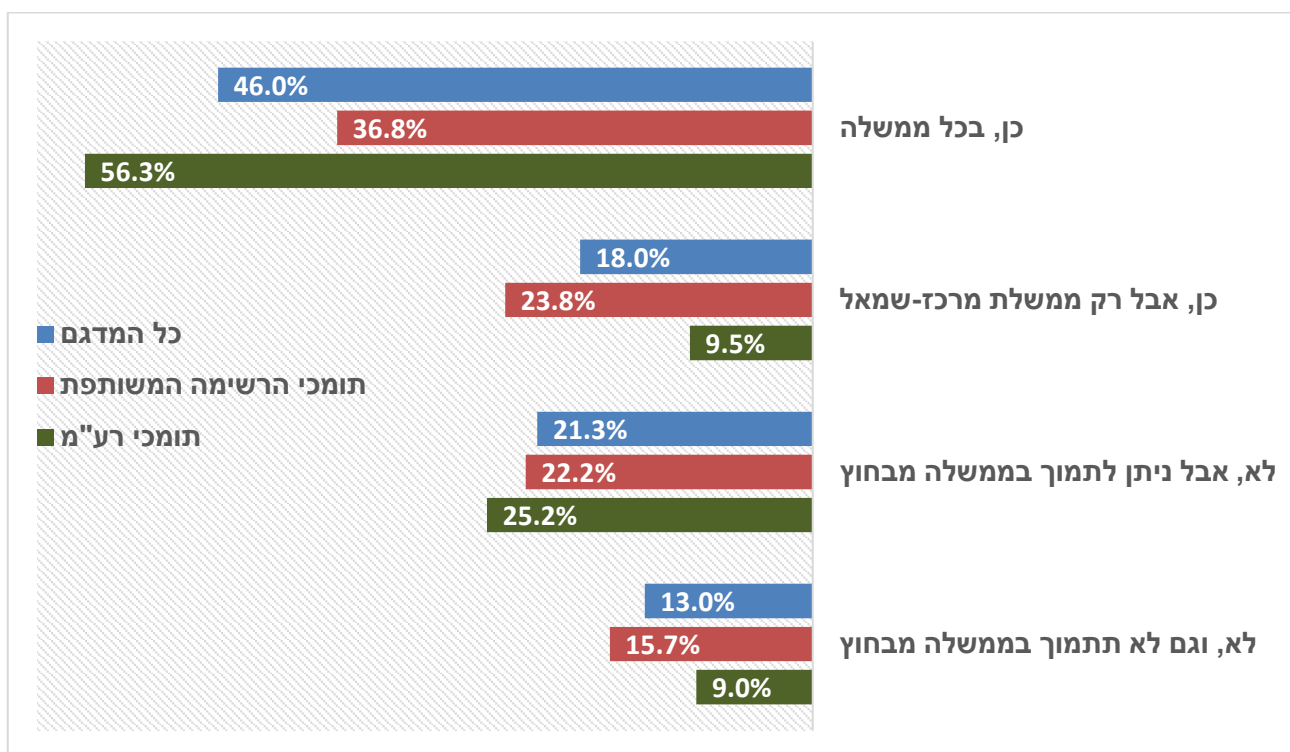
השינוי התחולל בהדרגה בעקבות כמה התפתחויות פוליטיות: הבעת הנכונות הפומבית של אימן עודה בקיץ 2019, לאחר הקמתה מחדש של הרשימה המשותפת, להצטרף לממשלת מרכז-שמאל בראשות כחול-לבן; שיתוף הפעולה הגלוי של מנסור עבאס עם ממשלת נתניהו בחודשים האחרונים; הצהרותיו הפומביות של יו"ר יש עתיד, יאיר לפיד, על נכונותו להקים שותפות קואליציונית עם המפלגות הערביות לאחר הבחירות – כל ההתפתחויות האלה מחזקות בציבור הערבי את הרצון לשותפות פוליטית עם הממשלה.

תכנית קונרד אדנאואר לשיתוף פעולה יהודי-ערבי

בכל זאת, בסוגיה זו ניכרים הבדלים מובהקים בין הנשאלים המתכוונים להצביע לרשימה המשותפת לבין המתכוונים להצביע לרע"מ. יותר ממחצית מהנשאלים המתכוונים להצביע לרע"מ (56.3%) סבורים שעל מפלגה ערבית להצטרף לכל ממשלה אשר תקום לאחר הבחירות. שיעור זה גבוה באופן מובהק מהשיעור בקרב המתכוונים להצביע לרשימה המשותפת – 36.8%, כשלעצמו שיעור גבוה, בהתחשב בעמדתם של ראשי הרשימה המשותפת שפוסלים כל שותפות קואליציונית עם הליכוד בראשות נתניהו.

האם רצוי שמפלגה ערבית תהיה חלק מהקואליציה? (לפי כוונות ההצבעה)

עמדות בסוגיות פוליטיות נבחרות

משתתפי הסקר נשאלו על מידת הסכמתם ביחס לסוגיות והתפתחויות פוליטיות נבחרות. אחת הסוגיות השנויות במחלוקת שהתעוררה ערב הבחירות היא ההחלטה של הרשימה הערבית המאוחדת (רע"מ) לפרוש מן הרשימה המשותפת (הכוללת כעת שלוש מפלגות: חד"ש, בל"ד ותע"ל) ולהתמודד בבחירות באופן עצמאי. בצד זאת הוקמה מפלגה ערבית חדשה, "מען – יחד למען עתיד חדש" בראשות מוחמד דראושה, וגם היא מתמודדת בבחירות.

אחת הטענות הרווחות בעניין זה היא, ששבירת אחדות השורה של המפלגות הערביות וריבוי רשימות ערביות המתמודדות באופן עצמאי על קולותיהם של המצביעים הערבים עלולים לגרום לבזבז קולות של מצביעים ערבים שיתנו את קולם לרשימות שלא יעברו את אחוז החסימה, שהוא ממילא גבוה (3.25% מהקולות הכשרים).

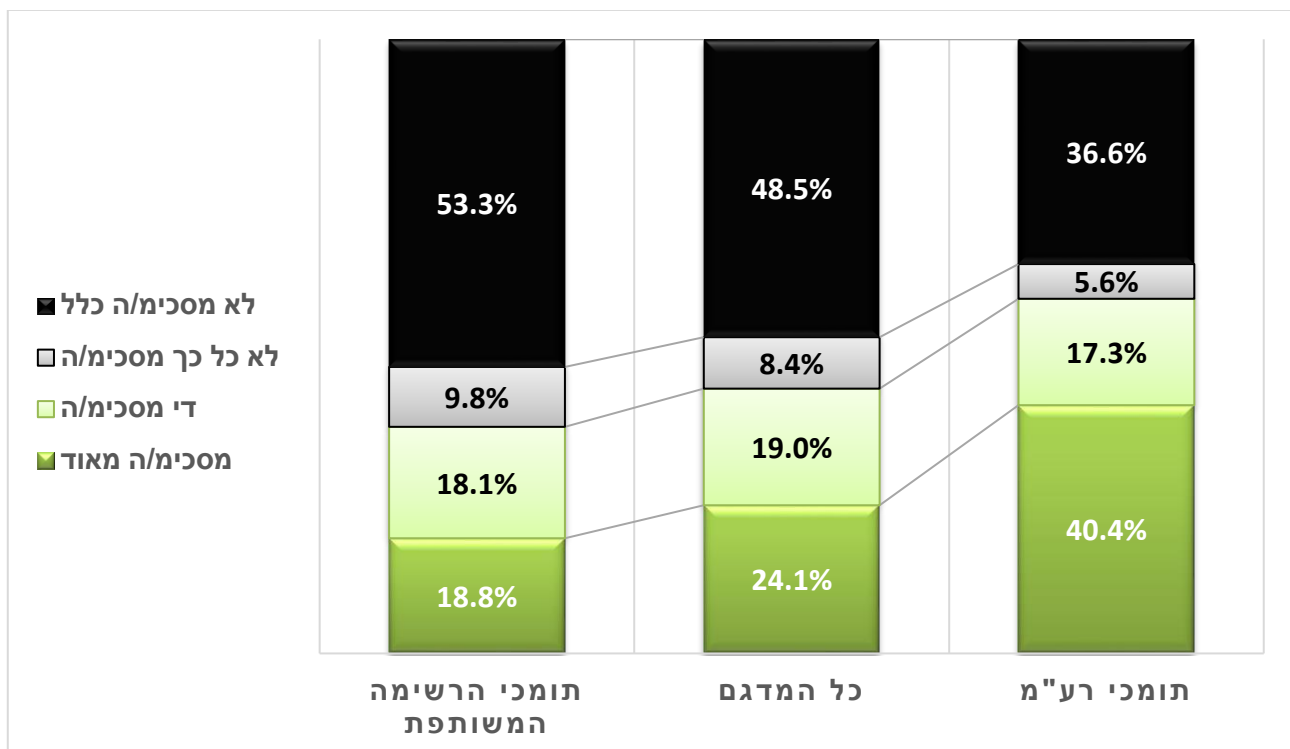
הנשאלים נתבקשו אפוא לחוות את דעתם על הטענה כי "התמודדותן של מפלגות ערביות נוספות בבחירות לכנסת לצד הרשימה המשותפת תורמת לפוליטיקה הערבית". מתברר כי למרות התייצבותה של מפת

תכנית קונרד אדנאואר לשיתוף פעולה יהודי-ערבי

הרשימות המתמודדות בבחירות לכנסת, ואף שתחזית שיעור ההצבעה בציבור הערבי מצביעה על מגמת עלייה ככל שקרב יום הבחירות, הדעות בציבור הערבי ממשיכות להיות חלוקות בנושא זה. 56.9% מהנשאלים השיבו כי הם אינם מסכימים לטענה שריבוי מפלגות תורם לפוליטיקה הערבית (מהם 48.5% אינם מסכימים כלל), ואילו 43.1% דווקא מסכימים לטענה זו (מהם 24.1% מסכימים במידה רבה).

באופן לא מפתיע, שיעור המסכימים לטענה בקרב המתכוונים להצביע לרע"מ גבוה במידה ניכרת משיעור המסכימים לטענה בקרב המתכוונים להצביע לרשימה המשותפת: 57.7% לעומת 36.9%, בהתאמה. מנגד, 53.3% מתומכי הרשימה המשותפת אמרו שהם לחלוטין לא מסכימים לטענה, לעומת 36.6% בלבד מתומכי רע"מ.

התמודדות מפלגות ערביות נוספות בבחירות בצד הרשימה המשותפת תורמת לפוליטיקה הערבית

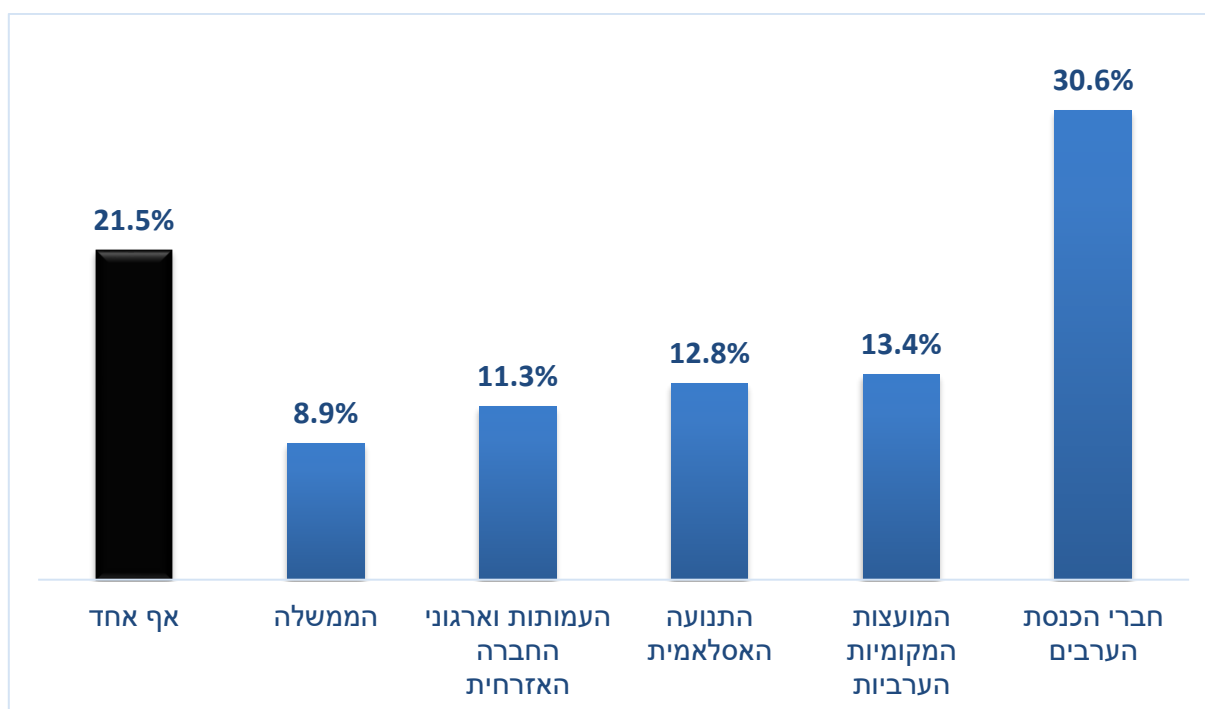

תכנית קונרד אדנאואר לשיתוף פעולה יהודי-ערבי

הנשאלים התבקשו להשיב מי לדעתם מקדם היום בדרך הטובה ביותר את האינטרסים של הציבור הערבי. מתברר כי חלק די גדול מהנשאלים (30.6%) סבורים שהתשובה על כך היא חברי הכנסת הערבים – שיעור לא מבוטל בהתחשב בביקורת הציבורית על התנהלותם שהובילה למשבר ברשימה המשותפת. תשובות אחרות הן: המועצות המקומיות הערביות (13.4%), התנועה האסלאמית (12.8%) והעמותות וארגוני החברה האזרחית (11.3%). רק 8.9% סבורים שהממשלה מקדמת את האינטרסים בדרך הטובה ביותר.

בצד זאת בולטת לעין העובדה שחלק לא מבוטל מהנשאלים (21.5%) חשים כי אין היום גורם כלשהו המקדם את האינטרסים של הציבור הערבי.

מי מקדם היום את האינטרסים של הציבור הערבי בדרך הטובה ביותר?

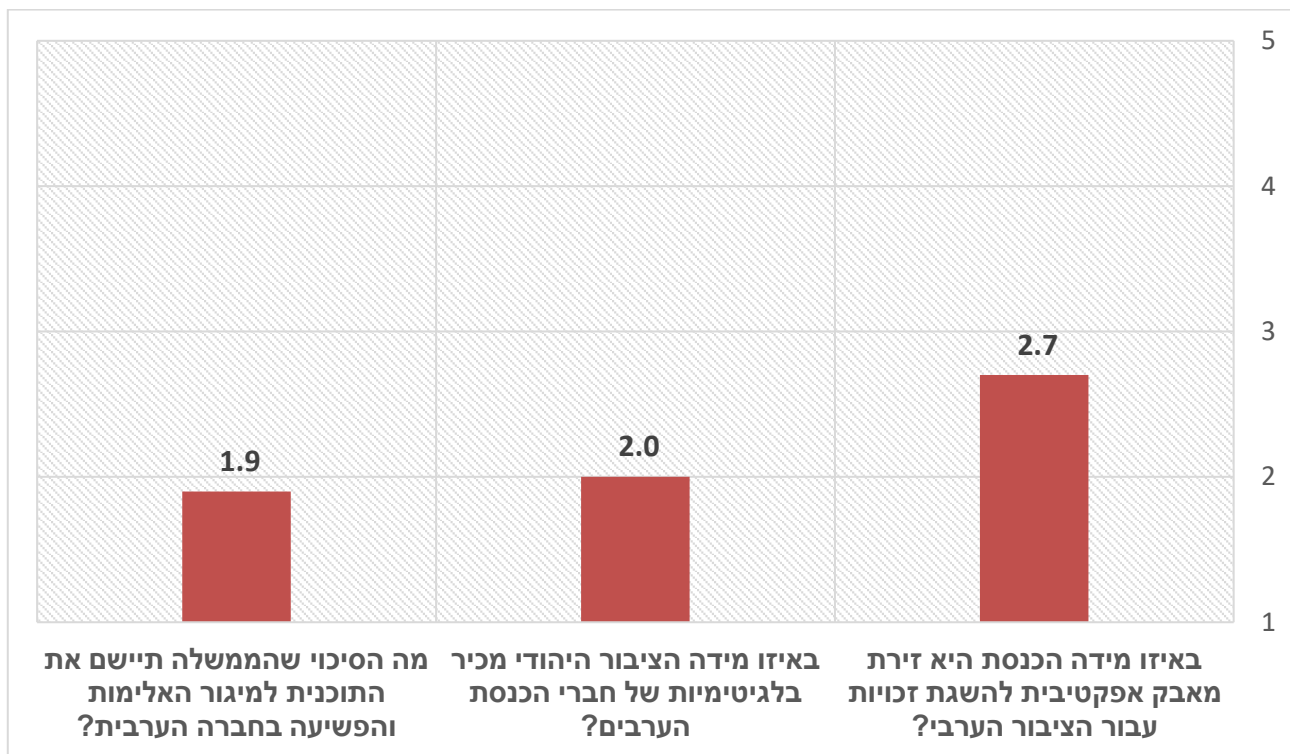

לנשאלים הוצגו שאלות כלליות נוספות והם התבקשו לדרג את מידת הסכמתם לנאמר על פי סולם מ-1 (הנמוך ביותר) עד 5 (הגבוה ביותר). על פי הסקר, הכנסת אינה נתפסת בעיני הציבור הערבי כזירת מאבק אפקטיבית במיוחד להשגת זכויות עבורו (הציון הממוצע: 2.7 מתוך 5), וחלק גדול בתוכו חש שהציבור היהודי אינו מכיר בלגיטימיות של חברי הכנסת הערבים (הציון הממוצע: 2.0 מתוך 5).

תכנית קונרד אדנאואר לשיתוף פעולה יהודי-ערבי

ראויה לעיון מיוחד עמדת הציבור הערבי ביחס לכוונות הממשלה ליישם את התוכנית למיגור האלימות והפשעה בחברה הערבית, שעליה הכריז ראש הממשלה בראשית פברואר 2021. הנשאלים העניקו ציון ממוצע נמוך ביחס לכוונות הממשלה ליישם את התוכנית (1.9). העובדה שנתוני הסקר נאספו ימים אחדים אחרי שהממשלה אכן אישרה תקציב בסך 150 מיליון ש"ח למאבק בפשיעה בחברה הערבית מלמדת יותר מכול על רמת אמון נמוכה במיוחד בציבור הערבי ביחס לסיכויי המימוש של התוכנית בפועל.

עמדות הציבור הערבי בסוגיות נבחרות, בסולם מ-1 (הנמוך ביותר) ל-5 (הגבוה ביותר)

תכנית קונרד אדנאואר לשיתוף פעולה יהודי-ערבי

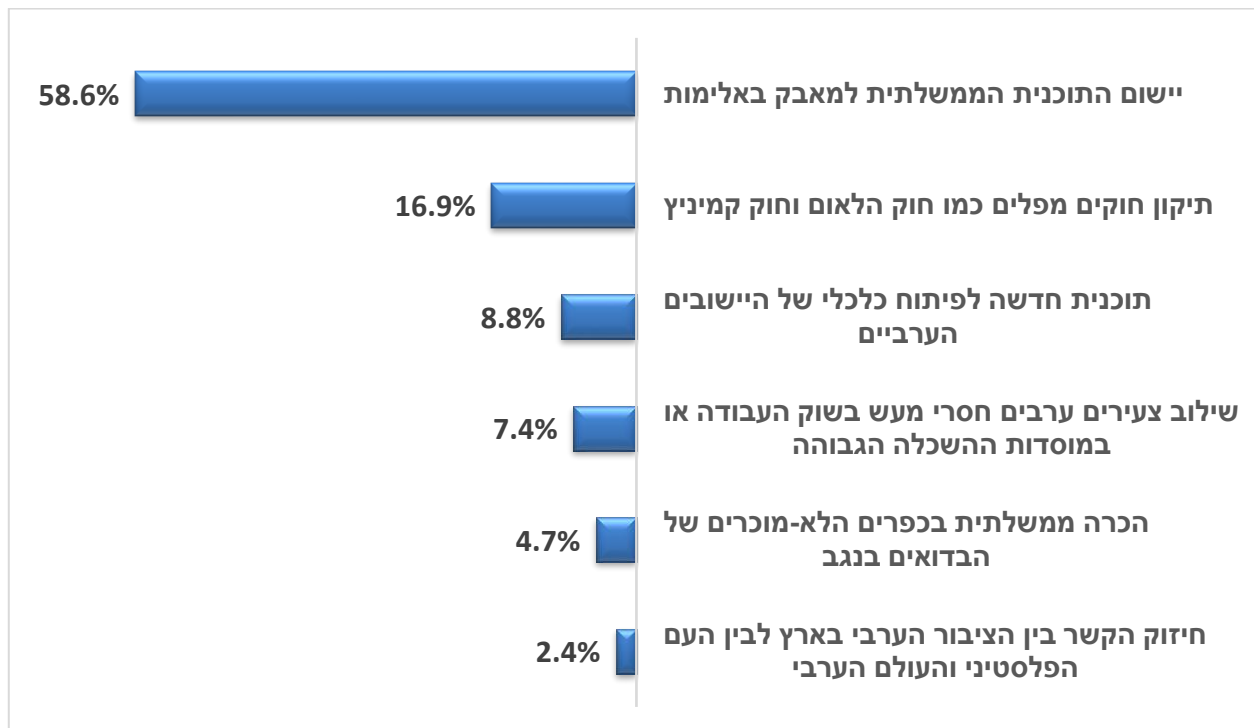
סדר היום הפוליטי לאחר הבחירות

משתתפי הסקר נשאלו מהי הסוגייה החשובה ביותר שעל חברי הכנסת הערבים להתמקד בה לאחר הבחירות. הרוב (58.6%) ציינו כי יש ליישם את תוכנית הממשלה למאבק באלימות. ממצא זה מלמד כי בצל רמת האמון הנמוכה של הציבור הערבי ביחס לכוונות הממשלה ליישם את התוכנית (כפי שראינו לעיל), הציבור הערבי מצפה מנבחריו לפעול ליישומה.

סוגיות חשובות אחרות הן תיקון חוקים מפלים כמו חוק הלאום או חוק קמיניץ (16.9%), אישור תוכנית חדשה לפיתוח כלכלי של היישובים הערביים (8.8%) ושילוב צעירים ערבים המוגדרים "חסרי מעש" בשוק העבודה או במוסדות להשכלה גבוהה (7.4%).

סוגיות חשובות פחות הן הכרה ממשלתית בכפרים הלא-מוכרים של הבדואים בנגב (4.7%) והידוק הקשר בין הציבור הערבי בארץ לבין העם הפלסטיני והעולם הערבי (2.4%).

מה הסוגיה החשובה ביותר שעל חברי הכנסת הערבים להתמקד בה אחרי הבחירות?

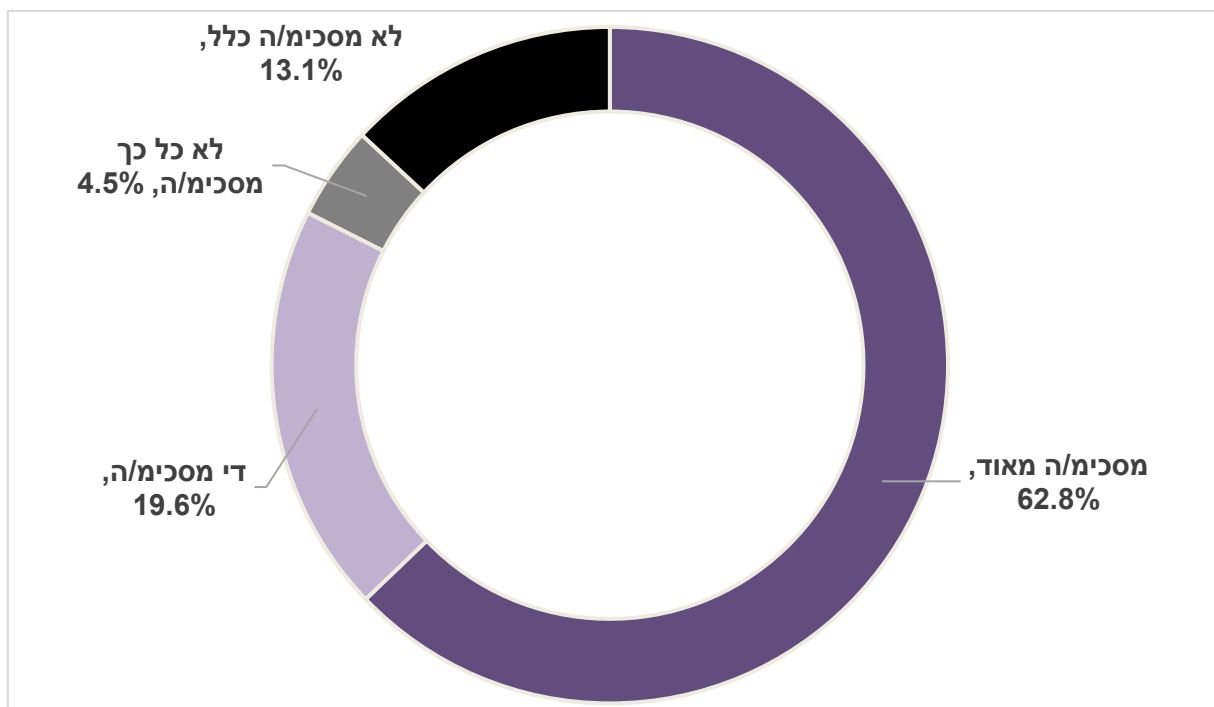
תכנית קונרד אדנאואר לשיתוף פעולה יהודי-ערבי

מעורבות נשים ערביות בפוליטיקה

שאלת המעורבות של נשים ערביות בעשייה הפוליטית עולה תדיר לשיח הציבורי בחברה הערבית, והיא אף זכתה לדין באירועי "יום האישה הבין-לאומי" שצוינו לאחרונה ביישובים הערביים. יצוין גם ששיעור הנשים ברשימה המשותפת בכנסת היוצאת הוא הגבוה ביותר משיעורן בכל סיעות המשכן – ארבע נשים (אחת בכל מפלגה המרכיבה את הרשימה) מתוך 15 נציגים בסך הכול (27%).

משתתפי הסקר נשאלו באיזו מידה הם מסכימים לטענה כי "רצוי שנשים בחברה הערבית ימלאו תפקיד מרכזי בעשייה הפוליטית". רוב מכריע (82.4%) אמרו שהם מסכימים לטענה (מהם 62.8% הסכימו במידה רבה). רק 17.6% מהנשאלים לא הביעו הסכמה לטענה.

רצוי שנשים בחברה הערבית ימלאו תפקיד מרכזי בעשייה הפוליטית

בפילוח תשובות הנשאלים על פי רמת הדתיות נמצא כי שיעור המסכימים במידה רבה לטענה בקרב המגדירים את עצמם "לא דתיים" (74.2%) גבוה יותר משיעורם בקרב המגדירים את עצמם "דתיים" (57.5%), אך בקרב כל הנשאלים שהביעו בסך הכול הסכמה לטענה, לא נמצאו הבדלים מהותיים על פי רמת הדתיות: 84.3% מהנשאלים המגדירים את עצמם "לא דתיים" ו-79.8% מהמגדירים את עצמם "דתיים" הביעו הסכמה עקרונית לטענה.

תכנית קונרד אדנאואר לשיתוף פעולה יהודי-ערבי

הסקר נערך ביוזמת תכנית קונרד אדנאואר לשיתוף פעולה יהודי-ערבי הפועלת מטעם קרן קונרד אדנאואר במרכז משה דיין ללימודי המזרח התיכון ואפריקה באוניברסיטת תל-אביב.

הסקר נערך באמצעות מכון המחקר סטאט-נט בהנהלת יוסף מקלדה.

הנתונים נאספו בתאריכים 4–6 במרץ 2021 בסקר טלפוני שנערך בשפה הערבית בקרב מדגם מייצג של האוכלוסייה הערבית הבוגרת בישראל (בני 18 ומעלה).

גודל המדגם: 501 נשאלים; טעות הדגימה: $\pm 4.46\%$.

לפרטים ויצירת קשר: ד"ר אריק רודניצקי, 052-2640024
תכנית קונרד אדנאואר, מרכז משה דיין, אוניברסיטת תל-אביב